

ВОЛИНСЬКІ ЕПАРХІАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Часопис
Волинської єпархії
Київського Патріархату

За єдину Українську Помісну
Православну Церкву!

№ 11–12 (48–49) листопад–грудень 2008 р.

НЕ ВІДЧАЙ, А МОЛИТВА

Світова криза – серйозний іспит. Поставмося до нього по-православному

Нема сумніву: людство стоїть на порозі нових надзвичайних випробувань. Біда, немов велика жахлива епідемія, накриває планету. Це світова фінансово-економічна криза надзвичайної потужності. Перетворюється на прах столітні бізнесові імперії, гинуть тисячі підприємств, мільйони працівників стають безробітними, цілі країни, ще вчора стабільні й процвітаючі, будь-якого ранку можуть оголосити себе банкрутами... У серця багатьох це вселяє страх і розпач. Православній Церкві теж болить це вселенське лихоліття. Але ми, віруючі люди, знаємо глибинну причину кризи, а отже помічні ліки на неї.

11–12 жовтня у Стамбулі в осідку Вселенського Патріарха відбулася нарада представителів Православних Церков. На ній було розглянуто чимало питань, зокрема й глобальна фінансово-економічна криза та ставлення до неї світового Православ'я. У прикінцевому Посланні чільники автокефальних і автономних Церков визначили таке: «Православні християни розділяють з іншими релігійними і нерелігійними людьми планети відповідальність за сучасну кризу, тому що вони безрозсудно потурали зловживанням свободою або примирялися з ними і не протистояли їм гідно словом віри... Прірва між багатими і бідними драматично збільшується унаслідок економічної кризи, яка є результатом збоченої економічної діяльності, яка позбавлена людського виміру і не служить справжнім потребам людства, а лише гонитви фінансистів за наживою, що часто набуває маєткового характеру. Життєздатна лише така економіка, яка поєднує ефективність із справедливістю та суспільною солідарністю».

Причиною світової фінансово-економічної кризи є, отже, криза духовна, жадоба наживи і крайній егоїзм багатьох наших сучасників, нестримна погоня за матеріальними благами і забуття цінностей істинних, духовних. А лише їх, за Словом Божим, «злодії не підкопують і не крадуть» (Мф. 6:19) і лише вони зарахуються кожному з нас Усевишнім Суддею. «Шукайте ж спершу Царства Божого і правди Йо-

го» (Мф. 6:33), а решта – матеріальні статки – до-дастся.

Звичайно ж, могутнім засобом у протистоянні вся-кому лихові у вірюючих була і залишається ревна мо-литва. Тож єпископ Луцький і Волинський Михаїл закликає всіх православних християн нашого краю посилити благання до Господа Бога за припинення духовної та економічної кризи. Молитви вдома і в храмах, біля великих святынь Волині – чудотворних Почаївської, Холмської, Тростянецької ікон та інших реліквій – сьогодні потрібні як ніколи. Владика Михаїл також благословляє усім священнослужителям єпархії додавати на кожній відправі до мирної і потрійної єктенії таке прохання: «Щоб Господь відвернув Свій праведний гнів від України в час зневіри, ду-ховної немочі та матеріальної скрути, щоб дару-вав усім нам – і керманичам держави, і народові – смиренну мудрість, єдність, братолюбство, стій-кість у православній вірі, терпеливість, щоб ми провадили побожне, праведне життя, Господу помолимось». Прохання такого ж змісту варто про-мовляти у дому під час молитвного правила.

Віримо, що Всемилостивий Творець, у руках Якого – доля всього світу і кожного з нас, за нашими щири-ми благаннями і добрими вчинками змилується над-нами. Амінь.

Віктор ГРЕБЕНЮК. Ілюстрація Олесі ЛІЦЕВИЧ

З ЦЕРКОВНОГО КАЛЕНДАРЯ

9 листопада – преподобного Нестора Літописця, печерського

«Літописець Руський съ Богом почина-
емъ. Отче благослови. Повѣсть временныхъ
лѣтъ черноризца Федосѣева манастиря Пе-
черськаго, откуду есть пошла Русская земля
и кто в ней почаль пѣрвѣ княжити...» Так
розвочинається знаменитий «Літопись русь-
кий», одне з основних джерел нашої давньої
історії.

А чорноризця звали Нестором, це чи не перший наш письменник, ім'я якого ми знаємо. Це і одна із центральних фігур нашої культури, і один зі стовпів нашої ду-
ховності. Адже, як писав святитель Дими-
трій Ростовський (Туптало) у житті Нестора, літописця руського, «кожна річ, коли писанням утверждена не буде, приде у забуття та неві-
дання... Коли б не був Мойсей од Бога навчений та у книгах своїх не лишив нам, усе б довгота часу покрила, як тьма, і привела б у невідання... Відповідно до того і в останній цілі літа явив Господь у Руській нашій землі, в Печерсь-
кому святому монастирі, завжди пам'ятного письменника, преподобного отця нашого Нестора, що просвітив наші очі, приводячи нас у користь та подяку Богові, коли

написав нам про начало й першу будову руського нашого світу...

До нас дійшло вкрай мало відомостей про цього святця. Знаємо лише, що сімнадцятиччим прийшов до первоначальників печенських Антонія й Феодосія, бажаючи стати ченцем, а по їхній смерті, прийнявши іночий сан від ігумена Стефана (до речі, першого єпископа Волинської землі), брав участь у їхньому прославленні. Багато ро-
ків брат Нестор виконував особливий по-
слух: складав літописи. Звісно, ю до того на Русі при дворах князів проводилися розріз-
нені записи про видні події, писались і збері-
галися різноманітні документи. Були й
приватні папери, у яких так чи так висвітлювалися суспільно важливі факти, були й записи народних переказів про минувшину. Дослід-
ник і перекладач «Літопису руського» сучасною українською мовою Леонід Махновець пише, що «най-
раніше зведення літописників матеріалів ... склала, мабуть, група світських та духовних осіб із оточення Володимира Святосла-
вича... Ігумен Києво-Печерського монастиря Никон у 1072–
1073 роках зробив нове зведення давніших і подальших літописних матеріалів». Далі цю працю про-
довжив ігумен Йоан, а після ньо-

го – отець Нестор. Завдяки його старан-
ням збереглася для всіх грядущих поколінь безцінна інформація про наше предковіч-
не минуле, про діяння наших пращурів, про
часи язичницькі та про добу християнського
просвічення Русі. І хоча на якомусь етапі пе-
реписування цієї «Повісті врем'яних літ» ім'я Нестора зникло з пергаментів, та не за-
терлося у віках.

Ми ж промовмо разом зі святителем Дими-
трієм: «Молитвами ж преподобного Не-
стора хай би й ми були вписані у книги
життя Агнця Божого...»

Віктор ГРЕБЕНЮК

4 грудня – Введення в храм Пресвятої Богородиці

Батьки завжди живуть турботами про ді-
тей. Вони хочуть, щоб їхні діти були мудри-
ми, здоровими, але часто забувають про те,
що щасливими діти можуть бути тільки з Богом. Чому ми завжди більше дбаємо про
матеріальні цінності та забуваємо про ду-
ховні. У вихованні своїх дітей потрібно брати
за приклад нащадків царя Давида – Йоакима
її Ану, які випросили в Бога дитину і віддали
її Іому на служіння. Народження дівчинки
принесло радість не лише її батькам, а й усім людям, бо Вона була призначена стати
Матір'ю Спасителя світу.

Трилітню Марію залишили в Єрусалим-
ському храмі на 11 років, після чого повер-
нулися додому і була віддана під опіку її ро-
дичу – старцеві Йосипу. Призначеною часу
народила Марія Ісуса Христа. Для нас усіх
Вона є Заступницею перед Богом. Це Бого-
родиця покриває нас Своїм омофором,
захищає від зла.

Вадим СТОЛЯРЧУК,
вихованець Волинської
духовної семінарії
Ілюстрація Ольги ЖУРБИ

Наша газета – у Вашу скриньку

Передплата періодики – у розпалі. Тепер небагато видань приносить поштарка до кожної оселі: люди втомилися від політичних сенсацій і «смажених фактів». Але ми пишемо про вічне. Наша газета – це міцний посох на шлях до Божого Царства. Ось погляньте на цей номер: тут і відповіді на животрепетні питання, і проблемні статті, і розповіді за цер-

ковним календарем, і хроніка подій із життя нашої спільноти, і матеріали для дітей...

«Волинські єпархіальні відомості» швидко розходяться, тож їх не завжди можна придбати у храмах. Надійніше отримувати передплатою. Випишіть газету в найближчому поштовому відділенні, найкраще – на рік (без вартості приймання передплати це становитиме лише 13 грн 20 к.). Індекс у каталозі обласної періодики – 91241.

ХРОНІКА

Знову на Святій Землі

Паломницька служба нашої єпархії (головна координаторка Лариса Савчук) провела ще два богослужіння по Землі Обітаванні. Більше ста волинян протягом 25 вересня – 2 жовтня і 4–11 листопада побували у багатьох священних місцях. Першу прощу духовно окормлювали, очолювали Літургії та молебні єпископи Луцький і Волинський Михаїл та Сімферопольський і Кримський Климент, листопадову – єпископ Вінницький і Брацлавський Онуфрій.

У капеланській службі

6 жовтня в залі засідань Луцької міської ради відбулись урочисті проводи до війська юнаків нашого міста. Благословити майбутніх військовиків на виконання громадянського обов'язку прийшов старший капелан єпархії протоієрей Олександр Безкоровайний. У молитві також взяли участь заступник міського голови Анатолій Пархом'юк, військовий комісар обласного центру полковник Володимир Фірсов, батьки й численні гості. Отець Олександр побажав привозникам, аби вони наслідували кращі риси воїнів, про які йдеться на сторінках Старого Заповіту: побожність, чесність, віданість.

У Цуманському деканаті

9 жовтня Православна Церква особливим чином згадує святого апостола і євангеліста Йоана Богослова. Святочно у цей день було в с. Сильно, де місцеву церкву названо на честь апостола. Розділив радість храмового свята з місцевими жителями і єпископ Михаїл, очоливши празник. Вітаючи численних молільників, владика нагадав, що св. Йоан є апостолом любові, який чи не найбільше у своїх посланнях говорить про це високе почуття.

Співслужили з єпископом цуманським та луцьким районним деканами протоієреями Тарасом Манелюком і протоієреєм Віктором Пушко, настоятель парафії протоієрей Петро Герасимук та інші клірики єпархії. Під час Богослужіння отця настоятеля було нагороджено правом носіння хреста з прикрасами, а скарбника громади Петра Мацука – орденом Святителя Миколая Чудотворця за довголітнє працю на славу Церкви Христової.

Парафія с. Сильно принагідно відсвяткувала й невеликий ювілей: п'ятнадцять років тому вона однією з перших перешла в лоно Київського Патріархату.

17 жовтня декан протоієрей Тарас Манелюк освятив новостворений Музей волинського лісу в урочищі Лопатень Ківерецького району, що на парафії с. Сильно Цуманського деканату, і виголосив пастирське слово.

У семінарії

23 жовтня, коли православні відзначають Собор волинських святих, у нашій духовній семінарії – празник. Адже не один рік минув відтоді як ВДС обрала своїми небесними заступниками сонм наших країн, які сподобилися нетлінного вінца. Цього року, як і завжди, вихованці семінарії зібралися під склепіннями кафедрального Троїцького собору, щоб разом з наставниками помолитися Господеві, піднести молитви до волинських угодників Божих. Літургію очолив найстарший викладач ВДС (колишній ректор) протоієрей Сергій Мельничук-Мартинюк. Із ним співслужило духовенство – викладачі й семінаристи в священному сані.

Потому в нижньому, семінарському храмі керівництво навчального закладу урочисто провело так званий актовий день. У ньому взяли участь викладачі, семінаристи, гости. Виконувач обов'язки ректора кандидат богословських наук Василь Лозовицький виголосив промо-

ВОЛИНСЬКІ ІКОНИ

Ікона «Великомучениця Параскева-П'ятниця». Створено 1749 року, походить із храму Пророка Іллі в Камені-Каширському. Матеріал: дерево, левкас, темпера, олія, золочення. Змішана техніка живопису, рельєфна орнаментація тла. Відреставровано у майстерні обласного краєзнавчого музею 2007 року авторкою цих рядків, зберігається в Музеї волинської ікони.

Вшановуючи 10 листопада пам'ять великомучениці Параскеви-П'ятниці, варто звернути увагу на цей прекрасний волинський образ, а також пригадати її життя.

Народилася в м. Іконія (Мала Азія) в кінці III – на початку IV ст. в родині благочестивих і багатих батьків. Рано осиротіла. Майно своє тратила не на вбрани і розваги, а на допомогу нужденним. Правитель Диклистан на суді Параскеви, куди її привели за сповідування Христової віри, закохався в неї і хотів одружитися. Дівчина відмовила цареві, пояснивши, що є нареченою Христовою. У гніві правитель лайливо обізвав християн, за що свята плюнула в його бік. За це її чекала жорстока помста. Тіло мучениці запізними гаками здерли до кісток і кинули в темницю, сподіваючись, що до ранку вона помре. Але Господь зцілив Параскеву, пославши до неї ангела. Чудо зцілення цар приписав поганським богам. Свята своєю появою у язичницькому храмі змусила ідолів попадати додолу. За це її пекли вогнем, від якого вона не постраждала. Своїми чудами великомучениця навернула до віри Христової багато народу. Врешті правитель звелів зітнути голову Параскеві. Чесні мощі святої зціляють хворих людей.

Лариса ОБУХОВИЧ,
художниця-реставраторка Волинського краєзнавчого музею
Світлина Анатолія КВАСЮКА

ЗВ'ЯЗОК ЧАСІВ

Нам нічого ділити

Дедалі частіше ми отримуємо звістки про припинення конфліктів між прибічниками Київського та Московського Патріархатів у нашому краї та про освячення спільніх пам'ятників тим, хто віддав своє життя в останній війні під різними прапорами. Ось іще одна така новина.

Маючи яких 110 осель, село Козлиничі на Маневиччині має і два православні храми, парафіяни яких донедавна не дружили, адже церкви – різних Патріархатів. Але по-дія, що сталася 19 жовтня, віддалила ці не-

гаради і змусила поєднатися у спільній молитві. Того дня настоятель парафії Вознесення Господнього УПЦ КП священик Володимир Курчин освятив монумент на честь односельців, які загинули за волю Батьківщини, та відслужив панаходу. Оскільки ж у Другій світовій вони полягли і в лавах УПА, і в Червоній армії, то пам'ятник у центрі села, заввишки близько п'яти метрів, створений за задумом церковного старости Юрія Кришка, являє собою мармурову стелу, на одній частині якої викарбувано імена повстанців, а на другій – радянських бійців. Увінчує спінки загблих єдиний хрест. Тож за односельчан молилися досі розсварені православні обох парафій – понад сто чоловік.

Того ж дня отець Володимир освятив додовнену ще кількома прізвищами вояків УПА меморіальну дошку на хресті у селі Цміні та пам'ятник повстанцям у с. Підгаття, які входять до парафії.

Віктор ГРЕБЕНЮК. Світлина
з архіву священика Володимира КУРЧИНА

ву, червона нитка якої – думка про необхідність єдності теологічної теорії та містичного досвіду Церкви. Викладач кандидат богословських наук священик Степан Старевич – випускник Волинської семінарії і Київської православної богословської академії – оповів історію Михайлівського Золотоверхого монастиря (такого роду лекція є традиційною для актових днів).

Із вітальними словами до присутніх звернулися представники інших духовних навчальних закладів нашої Церкви: протоієрей Петро Івасенко (Львівська православна богословська академія) та священик Віталій Лотоцький (Рівненська духовна семінарія). Обидва, до речі, свого часу також закінчили ВДС.

Канцлер єпархії протоієрей Микола Чап, вітаючи семінарію від імені єпископа Михаїла, наголосив, що випускників нашої духовної школи радо чекають по всій Україні, тож не буває і року, щоб 5–10 вихованців ВДС не було направлено в інші єпархії. А історик-архівіст Володимир Рожко, для якого ця семінарія також є альма-матер, розповів про те, що ВДС добре відома в українській діаспорі, зокрема завдяки науковій діяльності, тож необхідно видати окремим збирником новий доробок молодих богословів.

Наприкінці урочистостей було нагороджено країнськими семінаристами, прозвучав концерт духовних піснеспівів у виконанні співців із ректорського та богословського відділів під керівництвом Валентини Нідзельської та Святослава Секля.

У Ковельському міському деканаті

10 жовтня єпископ Михаїл на запрошення міського голови Сергія Кошарука освятив місце під будівництво нової поліклініки в Ковелі. З владикою співслужили декан протоієрей Анатолій Александрук і місцеве духовенство.

У Любомльському деканаті

12 жовтня у Любомлі відбулась нерядова подія: священик Віктор Возняк (любомльський і шацький декан) та настоятель місцевої парафії Святої Трійці священик Тарас Свистович освятили стелу з іменами загиблих вояків УПА на пам'ятникові героям та відправили панаходу по них. Після цього тут відбувся концерт із духовно-патріотичних творів, які виконали співці храму Архістратига Михаїла та хор будинку культури на чолі з Лідією Климович. Було чимало вірян, серед них – колишні вояни Української Повстанської Армії та Червоної армії, а також голова міськради Анатолій Грикович, голова райради Василь Веремчук, голова райради Володимир Солом'янюк. Отець Тарас у проповіді зазначив, що нині, на відміну від воєнних часів, маємо боротися духовно, бо наша боротьба – «проти духів злоби піднебесної». Про полеглих же за волю України маємо пам'ятати і молитися за них.

Покровські урочистості

Свято Покрови Пресвятої Богородиці віддавна особливо шанується українським воїнством. Тож і цього року 14 жовтня було насичено різноманітними подіями, які так чи так стосувалися духовності й війська.

Того дня архієрей освятив монумент «Синам єдиної України» у центрі села Маяки (історична назва – Княгинінок) Луцького районного деканату. За рідянських часів тут стояв пам'ятник «Війну-визволителю». Він мав деяку мистецьку вартість, тож його зберегли і додоповнили іншими елементами. Таким чином скульптор Ірина Дацюк створила нову композицію. Вона зображає вояка УПА та солдата Червоної армії – не як супротивників, а як борців за волю Батьківщини (її у композиції символізує матір з дитятком). Увінчує монумент святий хрест.

Владика, обласний декан протоієрей Іван Семенюк, настоятель місцевої Святої Трійці, відкрив монумент. Він мав деяку мистецьку вартість, тож його зберегли і додоповнили іншими елементами. Таким чином скульптор Ірина Дацюк створила нову композицію. Вона зображає вояка УПА та солдата Червоної армії – не як супротивників, а як борців за волю Батьківщини (її у композиції символізує матір з дитятком). Увінчує монумент святий хрест.

Владика, обласний декан протоієрей Іван Семенюк, настоятель місцевої Святої Трійці, відкрив монумент.

(Продовження на 4 стор.)

ВІД ЗАПОВІДІ НЕ ВІДСТУПАЄМО

Зображення Христа, святих – це не боввані. Розкішні храми – не марнотратство

Запитання

У Біблії друга Заповідь каже: «Не роби собі ідола і ніякого зображення того, що на небі вгорі, і що на землі внизу, і що у водах нижче землі» (Второзаконня, 5:8). Тут ми бачимо чітке заперечення іконам. І ще одне: навіщо нам ікони, коли ми можемо звернутися до Бога прямо? Зате скільки грошей витрачено на ці іконостаси, ікони і т. д., замість того – краще б постраждали від потопу чи від війни в Грузії допомогли.

Відповідає

**Василь Лозовицький,
кандидат богословських наук**

З найдавніших часів існування Християнської Церкви ікони є неодмінним атрибутом і своєрідним вираженням духовного життя віруючого, його прагнення наочним чином виразити невидимий, але реальний зв'язок з духовним світом.

Слово «ікона» походить із грецької мови і в перекладі українською означає «зображення, образ». Тому в нашій мові терміни «ікона» й «образ» щодо священих зображень використовуються як синоніми.

Друга Заповідь забороняє робити і вшановувати ідолів та їх зображення, тобто неправдивих богів, і зовсім не торкається істинних священих зображень. Словами другої Заповіді «ніякого зображення», безсумнівно передбачають слово – «ідола», кумира; саме так і пояснює ці слова сам Мойсей, коли в іншому місці висловлюється – «зображені якого-небудь кумира» (Второзаконня, 4:16).

Бажаєте одержати відповідь православного богослова на Ваші запитання? Надсилайте їх до редакції на адресу: 43025 Луцьк, Градний узвіз, 1 або телефонуйте – (0332) 72-21-82.

ПОСТАТИ

...НЕ ПОЛЕ ПЕРЕЙТИ

Доля народу – в життєписі священика

Протопресвітер Степан Грушко – один із найвідоміших волинських священиків. Протягом 63-річного пастирського служіння йому довелось пережити багато важливих подій Українського Православ'я.

Народився Степан Францевич Грушко 26 липня 1872 року в с. Сілець Холмського повіту Люблінської губернії (Польща) в українській селянській сім'ї. 1888 року в Сільці закінчує початкове училище. Через рік стає випускником Варшавського духовного училища, а 1895 року закінчив Холмську духовну семінарію й отримав призначення на посаду псаломника у Більський собор Різдва Богородиці. Деякий час і вчителював у церковнопарафіяльній школі, зокрема в с. Слатовин. 1896 року рукоположений у сан диякона, за рік – на пресвітера. Архієпископ Флавіан (Городецький) залишив о. Степана священиком у Більському соборі і призначив помічником настоятеля церкви с. Дрелів Радицького повіту.

1 січня 1901 року його перевели у с. Ко-рошин Більського повіту, де він очолював громаду вісім літ. Викладав також у місцевому початковому училищі, а з 1 листопада 1905 року був призначений помічником благочинного другої Більської округи.

Наступною парафією було с. Копилів Грушевського повіту. Отець Степан пробув тут з 1909 року до початку Першої світової війни. Крім виконання священичих обов'язків, навчав Закону Божого в Копилівському початковому училищі.

У воєнні часи царський уряд вивіз українське населення Холмщини в тил імперії. Отець разом із відступаючою російською армією 1915 року переїжджає спочатку в Могилівську, а потім у Симбірську губернію. Два роки був священиком польового шпиталю. Після цього війнав в Орловську губернію, де проживала його сім'я, і тут його призначили настоятелем у с. Журавки Трубчевського повіту.

На початку 1922 року з'явилась можливість повернутися на рідну Холмщину: митрополит

Крім того, слова «ніякого зображення» не виключають можливості істинних релігійних зображень так само, як і словами четвертої Заповіді – «ніякої справи» не робити сьомого дня тижня (Вихід, 20:10; Второзаконня 5:14) не виключається можливість законного звершення тоді добрих невідкладних справ (Євангеліє від Матфея, 12:5, 10–12).

Окрім християнські конфесії та нехристиянські релігії звинувачують тих, хто шанує святі ікони, в порушенні другої Заповіді, яка забороняє поклоніння істуканам. Проте таке звинувачення позбавлене сенсу: адже, віддаючи належне пошанування іконі, ми поклоняємося не самій дошці та фарбі (матеріалу, з якого вона виготовлена), а тому першообразу – тій священній особі, яка на ній зображена. У повноті православне вчення про ікони було викладено в дорматичному віровизнанні VII Вселенського собору, який відбувся 787 р. в м. Нікея. У ньому, зокрема, читаємо про зв'язок між пошануванням ікон і тих, хто на них зображені: «...Честь, яка виказується образу, переходить до першообразу, і той, хто поклоняється іконі, поклоняється істоті, зображеній на ній. Так стверджується вчення святих отців наших, тобто передання кафоличної Церкви, що від кінців до кінців землі прийняла Євангеліє» (Догмат про іконошанування).

Отже, і кадіння, і запалення лампад чи свічок, і все інше здійснюється перед християнськими святинями та священичними зображеннями – іконами – не заради вшанування їх самих (матеріалу чи

зображення), а стосується тих, хто там зображені. Таким чином, в іконошанувальника і розум, і серце, і весь дух, і смирення, і покірність – усе це стосується того, хто на Небесах, тобто він поклоняється і служить не самим іконам, а лише перед іконами, які заповідав Сам Бог і як повинно це звершуватися до Другого Пришестя Господа Ісуса Христа.

Тож майже два тисячоліття християнські священні зображення за допомогою художніх засобів благоговійно звертають наш духовний зір до подій біблійної та церковної історії, закликають до поклоніння Господу Богові, шанування Пресвятої Богородиці, ангелів та святих. За посередництвом ікон кожен віруючий може увійти в сферу божественного буття і спілкування з Господом та Його святыми, що було б набагато важче зробити без них.

Ікона – не просто картина, зображення якоїсь події чи особи, це – своєрідне вікно в духовний світ, що розкриває перед нашими душами реальність недосяжного для людського розуму іншого світобуття. Невипадково не залежно від того, яким чином те чи інше іконописне зображення виготовляють, іконою воно стає лише після освячення, під час якого священик прочитує визначені молитви й окроплює свяченою водою.

Між святыми зображеннями (іконами) і не святыми (ідолами) є схожість у тому, що їх виготовляють з одних і тих же матеріалів (часто дорогоцінних), проте «чисте ніколи

не слід змішувати з нечистим», бо між ними є нездоланна різниця.

Аналогію ж відповіді на запитання про коштовне оздоблення храмів можна простежити у випадку, коли побожна жінка, бажаючи виказати особливу пошану Ісусові, виїла на Його ноги дорогоцінне міро. На закін у марнотратстві Ісус Христос відповів: «...убогих завжди маєте з собою, а Мене не завжди маєте...» (Євангеліє від Матфея, 26:11). Саме тому в усі часи існування християнської Церкви бажання висловити щиро сердечне благоговіння і пошану виражалося особливим чином – у прикрашенні храмів вишуканими розписами, золоченням, різьбою та використанням цінних матеріалів. Це могло виразити трепетне ставлення віруючих до всього священного, до того, що присвячене Богові. А Богові належить найкраще, бо Він є Творцем і Спасителем світу.

входив до ради Луцького братства тощо. 14 серпня 1938 року у Володимирі в Свято-Успенському соборі відбулися урочистості з нагоди 950-річчя Хрестення України, в яких діяльність участі узяв о. Степан. Важливим моментом біографії душпастиря є те, що в його домі 1940 року проживав архієпископ Волинський і Луцький, екзарх Західної України і Західної Білорусі Миколай (Ярушевич).

Розпочалася Друга світова війна. З постянням у Луцьку Тимчасової адміністратури та призначенням 24 грудня 1941 року адміністратором Польської Православної Автокефальної Церкви на звільнених землях України (за тодішньою термінологією) архієпископа Луцького і Ковельського Полікарпа (Сікорського) почалося друге відродження УАПЦ. Активну участь у ньому брав і о. Степан Грушко, на той час настоятель собору і член луцької духовної консисторії. При Свято-Троїцькому соборі протягом липня–грудня 1942 року діяли пастирсько-дияконські курси, на яких о. Степан був викладачем. За діяльність у відродженні Української Церкви він отримав одну з найвищих відзнак духовенства – сан протопресвітера.

У січні 1944 року, перед приходом радянської влади, багато відомих діячів українського церковного відродження на чолі з архієпископом Полікарпом виїхали на Захід. Отець Степан Грушко, будучи похилого віку (72 роки), вирішив залишитись на рідній землі.

У післявоєнний час, перед тим як призначити на Волинську єпархію свого першого правлячого єпископа, керівництво РПЦ для вивчення ситуації направило юроди-відомчого Питирима (Свиридова), єпископа Курського і Білгородського. У тодішніх документах його ще титулують як упов-

новаженого екзарха України. Протягом березня–червня 1944 року він об'їздив усю Волинь і вивчав церковну ситуацію, приймаючи автокефальних священиків через покаяння у лоно Російської Церкви, а також здійснюючи неканонічні пересвята, перезаверджував на парафіях священиків. 22 травня 1944 року о. Степана було прийнято через покуту в молитовне спілкування з РПЦ.

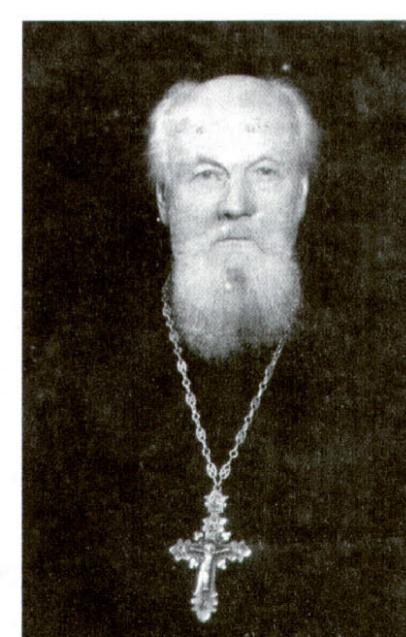
Збереглось немало документальних свідчень, у яких о. Степан Грушко підтверджував колишнє перебування багатьох священиків у складі Автокефальної Церкви, і саме на цій підставі єпископи Російської Церкви здійснювали пересвята. Однак треба зауважити, що о. Степан видав немало довідок, у яких багатьох колишніх автокефальних священикам і псаломникам дає добри характеристики і цим допомагає в подальшому житті.

З відкриттям 1945 року Православних богословських курсів в м. Луцьку о. Степана призначають викладачем літургіки. Через рік богословські курси реорганізовано в духовну семінарію, у якій отець продовжив педагогічну працю. Лише за станом здоров'я 7 грудня 1950 року він написав прохання на звільнення.

Настоятелем Свято-Троїцького кафедрального собору о. Степан залишився до 1946 року, а потім призначений настоятелем Хрестовоздвиженської церкви в Луцьку, де служив аж до виходу на пенсію за станом здоров'я 1 квітня 1959 року. Після цього настоятелем у Воздвиженській Братській церкві був архімандрит Антоній (Ляшук). 12 грудня 1960 року безроботна радянська влада храм закрила.

Протягом довголітнього пастирського служіння, займаючи високі церковні посади, о. Степан Грушко був удостоєний усіх священичих нагород. Упокоївся 20 листопада 1961 року, проживши майже 90 років. Похований на цвинтарі біля Свято-Феодосіївського храму по вул. Володимирській у Луцьку.

Протоієрей Микола ЦАП, канцлер єпархії, викладач Волинської духовної семінарії, настоятель луцької парафії Великомученика Юрія Переможця

На початку 1922 року з'явилась можливість повернутися на рідну Холмщину: митрополит

ХРОНІКА

(Продовження. Початок на 2 стор.)
 то-Покровською парафії протоієрей Михаїло Бучак та інші священнослужителі відправили літію по загиблих. Відтак преосвящений виголосив проповідь до численних вірян різних поколінь. Серед них був і голова сільради Ігор Ярмольський. «Незалежність легше проголосити, ніж уберегти її. Без єдності ми її не вбережем. Тож нині відкладімо всі суперечки і разом працюмо на спільне благо», – сказав архієрей.

На цьому ж наголосив турійський декан протоієрей Микола Дан'ків, коли освячував новий пам'ятник повстанцям в урочищі Вовчак (саме там перші розрізнені загони об'єдналися в ядро УПА). Служили священики Локачинського, Володимирського, Нововолинського й Турійського деканатів. Прийшло й приїхало близько трьох тисяч людей (у районі того дня оголосили вихідний), зокрема голови облдержадміністрації Микола Романюк, райдержадміністрації Василь Мазурик, районної ради Орест Василишин. Проте частина присутніх прибула, схоже, не молитися за спокій душ герой: деякі захопилися мітингуванням – кожен за свою політичну силу й проти іншої. Тож отець Микола мусив охолодити гарячі голови: «Покійникам потрібні ваші молитви, а не політичні гасла. Живим же потрібна ваша єдність, а не нові чвари».

Того ж дня у луцькому ліцеї з послиеною фізичною підготовкою відбулася посвята першокурсників у ліцеїсти, а частина старшокурсників приймала козацьку присягу. Молебень на закликання Святого Духа відслужив старший капелан єпархії протоієрей Олександр Безкоровайний.

А в Іваничах на Покрову в народному домі «Просвіта» проводжали до війська новобранців. У заході взяли участь декан протоієрей Ярослав Мельничук та інші місцеві священнослужителі. До майбутніх воїнів звернувся отець декан, зокрема такими словами: «Завжди пам'тайте, що ви – християни. Не ображайте своїх побратимів, коріться своїм наставникам і моліться, щоб Господь допомагав вам у солдатській службі». Відтак священик поблагословив призовників і кожному вручив іконку.

Того ж дня парафія с. Журавлине Старовижівського деканату святкувала престольний празник. Розділити духовне торжество з настоятелем священиком Богданом Войцовичем і громадою прибуло духовенство ковельського міського та районного деканатів. Особливістю цьогорічного святкування став хресний хід до місцевої школи, де було відслужено заупокійну літію по вояках УПА й освячено меморіальну дошку на честь одного з них – односельця Олексія Шума, який загинув у нерівному бою 1944 року й похований у с. Жашковичі Іваничівського деканату. Звертаючись до учасників свята з проповідю, протоієрей Віталій Лехкобіт (настоятель ковельської парафії Рівноапостольного князя Володимира) на прикладі загиблого героя підкреслив, що саме такої любові й такого патріотизму чекає від нас Батьківщина. Присутня на панаході родина повстанця була дуже вдячна громаді за молитву й підтримку.

У Луцькому національному технічному університеті на Покрову відбулася мистецька імпреза: відкрито виставку ікон клірика храму Преображення Господнього (нижньої церкви кафедрального собору Святої Трійці) протоієрея Сергія Кушніра.

У Києві

21 жовтня єпископ Михаїл взяв участь у науковій конференції «1020-ліття хрещення Русі-України – із Києва по всій Русі», яка проходила в Київській православній богословській академії. Також владика привітав Патріарха Філарета з днем інtronізації, долучившись

СВЯТИНІ ВОЛИНИ

Головні у Головні

2 листопада єпископ Луцький і Волинський Михаїл освятив місце під храм у селищі Головно Любомльського деканату. Торік місцевий священик протоієрей Святослав Нюня з частиною громади перейшов із УПЦ МП у лоно Київського Патріархату. Поки що хвалу Богові по-українські головенці возносять у каплиці-вагончику, та одразу ж запалилися бажанням спорудити велику, повноцінну церкву.

«Оце ви, мабуть, уперше побачили всю Літургію: і те, що відбувається у храмі вірних, і те, що у вівтарі, за іконостасом, – звернувшись після Служби владика до парафіян. Адже правила Обідно просто неба, бо в капличці не могли б поміститися всі охочі. – А те, якою гарною є відправа нашою рідною мовою, коли слова стають зрозумілими, ви вже не раз могли переконатися».

Із преосвященим співслужили любомльський і шацький декан священик Віктор Возняк, ковельський районний де-

кан протоієрей Іван Бонис і все місцеве духовенство. Архієрей заклав пам'ятну капсулу під наріжний камінь майбутнього дому Божого в ім'я Покрови Пресвятої Богородиці, нагородив благословенними грамотами тих мирян, котрі найбільше трудаються на Господній ниві: старосту Миколу Маїла, Олега Чупруна, регентку дитячого церковного хору Тамару Нуно, а також любомльського підприємця Дмитра Шлапу.

Старожили згадують, що колись у цьому селищі, що завжди було чималеньким, стояло дві церкви. Покровська згоріла, тож тепер справа зведення нової – справа віри громади. Минеться розкол серед православних (нині, за словами о. Святослава, дві громади живуть у миру та взаємоповазі), а церкви наповнятимуть нові й нові покоління молільників. Це, либонь, найголовніше у Головні.

Віктор ГРЕБЕНЮК
Світлина Данила ЗІНКЕВИЧА

Міцні мури, міцна віра

Милятин – то лише нині звичайне село на Іваничівщині, а був час – іменувалося містечком. У XV–XVI ст. стояла тут дерев'яна Параскевська церква, а коли згоріла, місцева пані дала гроші на нову і звела її на тому ж місці. Часи були непевні, тяжкі, тож мурували храм і для молитви, і для оборони: товщина стін сягає більше півтора метра. Освячено цей Божий дім 1778 року, тож православна громада Великомучениці Параскеви-П'ятниці відзначає його 230-річчя.

10 листопада на святкування прибув єпископ Луцький і Волинський Михаїл. Це стало великою подією для парафіян, бо ніхто, навіть найстаріші, не пригадують, що до Милятина приїздив архієрей. Але добре пам'таять, що у церкві ніколи не припиняли правити. За будь-якої влади. А коли улихоліття загрожувала небезпека закриття, то люди позабирали на збереження усе найцінніше. Відтоді й збереглися для нашадків деякі реліквії. Цього року храм внесено до Державного реєстру нерухомих пам'яток України, видано охоронну таблицю.

Наставник парафії протоієрей Василь Корецький розповідає, що громада досить активна: і в рядову неділю, і на свято тут багато людей (таке, на жаль, тепер спостерігається не в усіх церквах Волині). Недавно проведено капітальний ремонт. Цього року позолотили хрести (перша відгукнулась чималою пожертвою Лідія Новосад). Значну суму на честь ювілею святині передала сільська рада (голова Оксана Климчук). Немало допомагають рідні церкви колишні милятинці Юрій Олефір, Петро Білецький, Алла Й Едуард Осадовські. Самовіддано трудиться на Божій ниві регентка

Меланія Корецька. Отож, кожен докладає свою лепту.

Преосвящений разом із горохівським деканом протоієреєм Андрієм Сидором та іншими священнослужителями з трьох деканатів очолив Божественну Літургію, хресний хід, як зазвичай на престольний празник, а також заупокійну літію по священику Василеві Матису (попередній настоятель), похованому на церковному пості. У проповіді архієрей подякував громаді за молитву й працю, заохочив і надалі зберігати благочестя в усіх ділянках життя.

Нехай же ніколи не згасе у цій парафії вогонь правдивої віри!

Віктор ГРЕБЕНЮК
Світлина Данила ЗІНКЕВИЧА

із цієї нагоди до святкових Богослужінь цього й наступного дня, 22 жовтня, у патріаршому Володимирському соборі.

У Маневицькому деканаті

Активну співпрацю й опіку налагодив настоятель парафії Вознесення Господнього в Маневичах священик Михаїло Мельничук із районною централізованою бібліотекою. Він не просто активний читач, а й бере участь у її заходах як співведучий. Останнім часом тут проведено зустрічі з інвалідами, вечори до 1020-річчя хрещення Русі-України, «Благословенне ім'я Твоє, Маріє» тощо. І кожного разу в о. Михаїла була зможа промовити душпастирське слово, поспілкуватися з читачами.

21 жовтня у цій книгоzбирні відбувся захід «Добро починається з дитинства». У ньому взяли участь учні 5–7 класів Маневицької загальноосвітньої школи № 1. «Хто у світі є джерелом добра, як ви думаете?» – розпочав свій виступ панотець. «Хороши люди!», «Священики!» – залунало у відповідь. «А може, Бог?» – запитала одна дівчинка. «Так, звісно, Бог», – і отець Михаїло повів невимушену бесіду з дітьми. Дякували йому наприкінці й учителі, й бібліотекарі, і звичайно, школярки.

* * *

5 листопада о. Михаїло Мельничук взяв участь у засіданні районної ради, на якому розробляли стратегічний довгостроковий план розвитку району. Спираючись на останні статистичні дані, о. Михаїло вказав на невтішні цифри, які свідчать про ріст наркоманії й алкозалежності. Отже, гостро необхідно розвивати мережу закладів, де діти та юнацтво зможуть проводити своє дозвілля без наркотиків і хмільного, розвиватися духовно й тілесно, – зазначив священик.

У Ковельському районному деканаті

У селі Кривичеві храм Різдва Пресвятої Богородиці старий: його змурено 1823 року на кошти пана Костянтина Янишевського. Церква нищилася у війну, за радянських часів тут був клуб. А з набуттям незалежності Україною почалося відродження храму. До 185-ї річниці освячення церкву відремонтовано. 26 жовтня сюди прибув єпископ Михаїл. Він відправив Божественну Літургію у співслужінні з ковельським районним деканом протоієреєм Іваном Бонисом та міським – протоієреєм Анатолієм Александруком, настоятелем парафії священиком Ігорем Кузьмичем, іншими священнослужителями. До великої кількості вірних, які цього дня прийшли до храму-ювілея, приєдналися представники районної та сільської влади.

У монастирі

27 жовтня, в день пам'яті преподобного Миколи-Святоші, князя Луцького, братія жидичинського Миколаївського монастиря святкувала храмовий празник. Домова церква древньої святині посвячена саме на честь цього преподобного.

Розділити духовну радість ігумена Марка (Левківа), місцевих ченців і вірян прибули чорноризці луцького замкового монастиря Архангелів на чолі з ігumenом Святополком (Канюкою) та Свято-Георгівської обителі на Козацьких могилах (с. Пляшева під Берестечком) під проводом архімандрита Олексія (Мензатюка).

Вітаючи присутніх зі святом, о. Олексій розповів про побожне життя Миколи-Святоші і побажав, аби день пам'яті преподобного і для монахів, і для тих мирян, яких вони духовно опікають, став спонукою ревніше наслідувати свого небесного покровителя.

28 жовтня в Жидичині відбулася наукова конференція «Миколаївські чи... (Закінчення на 6 стор.)

СВЯТИНІ ВОЛИНИ

ВЕЛИКІ ПОДІЇ МАЛЕНЬКИХ СЛ

Не вгашаймо вогню!

Усе частіше надходять вістки про спорудження церков у малих селах. Навіть не в малих, а в найменших. Зовсім невеликі громади, маючи велике бажання молитися у своєму храмі, зводять доми Божі, не рахуючись ні з часом, ні з силами, ні з грошима. Ось і Димитровська парафія села Загаї Луцького районного деканату, де всього-на-всього з п'ятдесяти обійстів, поруч із тимчасовою каплицею зводила досить солідну храмину, придбала оригінальний іконостас, усю утвар, пристойно впорядила і саму церкву, і дзвіницю, і подвір'я. На будівництві працювала бригада місцевого сільгospідприємства ім. Т. Шевченка й чимало селян зокрема.

Тож єпископ Луцький і Волинський Михаїл, прибувши 9 листопада в Загаї,

які не забувають своєї малої батьківщини і пожертвували храму п'ятнадцять дорогих ікон.

У казанні владика вів мову про суть Православ'я в різних сторонах життя людини – у сім'ї, сільській громаді, громаді церковній.

Дивлячись на плід старань жителів Загаїв – новоспоруджений храм Великомученика Димитрія Солунського, спадають на думку слова з Нового Заповіту: «Духа не вгашайте!»

Сяють хрести

9 жовтня ковельський районний декан протоієрей Іван Бонис, інші священнослужителі з благословення владики Михаїла освятили три хрести на бані церкви Апостола Йоана Богослова в с. Озерне (настоятель – протоієрей Дмитро Андрухів).

Непридуманий репортаж

ВАРТО ЗНАТИ

ЖИТИ – ДОРОГО, ПОМИРАТИ – ЩЕ ДОРОЖЧЕ

Більшість українців не здатні заробити собі на смерть. Поховати людину сьогодні значно дорожче, ніж був її середньомісячний дохід. Насамперед – пенсіонерів. Та й маючи кошти, підготувати належний похорон непросто. Особливо, коли людина помирає ввечері перед вихідними. Іноді навіть важко розшукати священика. Люди збентежені: як швидко оформити всі документи, адже тримати покійника у спеку небезпечно? А служб, які би повністю опікувались похованнями, немає.

Напередодні свяtkових вихідних Ольга приїхала з Москви до Луцька провідати свою бабусю, яка жила з мамою і перебувала у дуже важкому стані. У неділю ввечері бабуся померла. Коли стали клопотати про похорон, обуренню не було меж.

– Не знаєш, куди звертатися, – каже вона. – У похоронному агентстві нікого немає. У санітарній службі, щоб найняти людину, яка б могла омити, одягти, знести, – теж нікого немає. Мусиш просити по людях. Наймаєш за свої гроші транспорт.

Найперше звернулися до швидкої допомоги. Однак бригада не приїхала. Там пояснили, що лікарі виїжджають тільки до живих людей – тих, хто дійсно потребує екстреної допомоги: помирає, перебуває в комі. Якщо людина вже вмерла, швидка за такими викликами не виїжджає і жодних довідок не дає. Порадили наступного дня звернутися в поліклініку за місцем проживання. Там підтвердили, що і в суботу, і в неділю з 8 до 15-ї години черговий сімейний лікар обов'язково перебуває на робочому місці і в разі звернення пацієнтів, родичів померлого таке свідоцтво видається. Але знову ж таки за умови, що медична документація оформлена відповідно.

Перш ніж надати документ, дільнична телепретвка вимагає оглянути труп щодо ознак насильницької смерті. Це входить у її обов'язки. Та зважаючи на довжелезну чергу пацієнтів, які чекали прийому, зажадає таксі в обох напрямках. Лише тоді їй ви-

дала довідку, яка є документом суворої звітності.

Перед тим як тіло поховати, його треба омити. Зазвичай рідні цього не роблять. Послуга коштує сто гривень. Цього разу якийсь чоловік вирішив підзаробити сам. Та коли взявся до праці, ледь спромігся виконати обов'язки. Але якщо немає кому, то омивання можуть звершувати родичі, навіть найближчі, – говорить владика Михаїл. Тобто треба виходити із тої ситуації, в якій передуєте.

По двадцять–тридцять гривень кожному, щоб знести тіло з 5-го поверху. Сотню бере омивальна служба.

Довідки про смерть не просять показати при закупівлі похованальної атрибутики. Рідні самі обирають, у чому ховатимуть померлого. Труни від 350 гривень до 8 тисяч. Найдешевший похорон обійтеться в 750–1000 гривень. Катафалк можна замовити до 19-ї години, у вихідні – лише до 15-ї. Замовлення в Луцьку приймаються від 8 до 19 години щодня. Обід з 12 до 13-ї. Далі – за викликом міліції. Тому вечірня доставка домовини – проблема родичів. Вантажне таксі можна замовити лише до 20-ї години. Щоб заїхати додому і перевезти тіло в Будинок панахиди, треба віддати ще 70 гривень. Його погодинна оренда коштує 15 гривень.

Щоправда, директор Луцького спецкомбінату комунально-побутового обслуговування Василь Цетнар запевняє, що приймальника замовлень можна в будь-який

це невелике село – не більше 70 хат – досі не мало свого храму, та щоб не ходити до сусіднього Поворська, озеренці звели свій храм і вже накривають його. Сподіваються наступного року молитися тут, отож освячення хрестів на часі.

На цю нагоду зібралися близько сорока селян. У проповіді о. Іван зупинився на ролі хрестів у нашій вірі: на Голгофі, у катакомбах, на маківках сучасних храмів... «Це наш головний символ, ознака нашого спасіння, що тепер сяяємо не лише в душах односельців, а й на головній споруді вашого села», – сказав душпастир.

Ознака вічного

У Маковицях на Турійщині, селі, що належує заледве 70 дворів, – донедавна церкви не було. Тепер же тут два храми. Обидва збудовано останнім часом і обидва Покровські. Річ у тім, що коли переважна більшість громади взялася зводити добrotну, цегляну церкву Київського Патріархату, прибічники Московського – поставили поруч, за кільканадцять метрів, дерев'яну, розібравши стару покинуту хату. Тепер і в одних, і в других престольний празник на Покрову, тож, либо, молитвами Богородиці у селі нема релігійної ворожнечі – ні між парафіянами, ні між священиками.

Мурували дім Божий три роки, переважно за пожертви односельців, хоча були й меценати, як-от луцький міський голова Богдан Шиба. 1 осінь 11 жовтня єпископ Михаїл прибув до Маковичів освятити престіл та саму священну споруду, дев'яту УПЦ КП у районі. З ним співслужили тридцять панотців, зокрема всі одинадцять душпастирів Турійського благочиння на чолі з деканом протоієреєм Ми-

колою Даньківим, настоятель парафії священик Андрій Василишин.

У проповіді архієрей говорив про важливість храму як духовного осередня села, відзначив благословенними грамотами паламара Василя Шворака, який чимало трудиться на Божій ниві, та активного вірянина Миколу Шклярку. Про брата Миколу варто зазначити, що він добровільно взяв на себе такий церковний послух і несе його багато років: отримує в Луцьку духовну літературу – почасти безплатно, почасти за гроші – іходить від села до села, розповсюджуючи її (часто-густо задарма).

Радість першої Літургії розділили з громадою голова районної ради Орест Василишин, голова сільради Василь Давидюк, голова селянської спілки Віталій Мацьоха.

...Мине час, і забудуться чвари між православними, і стоятиме, сягаючи неба золотими хрестами, Покровська церква у Маковицях, яку освячено нині. І завжди зустрітиме тут молитва «за благочестивих і повік незабутніх фундаторів святого храму цього». Бо навік – тільки щира віра, а розбрат розвітється як дим.

Віктор ГРЕБЕНЮК
Світлини Данила ЗІНКЕВИЧА,
Сергія НАРОЛЬСЬКОГО

можете поставити над покійним свічки. Але якщо є така можливість, то це не завадить.

Панаходи правлять наступного дня після смерті, а ховають через день. Похорон може звершуватися будь-коли, але не пізніше третього дня. Усе залежить від стану тіла покійного. Це в першу чергу. Якщо людина увечері померла, то нормально хоронити через день, в першу чергу сповістити родичам, тому що родичам потрібно дібратися.

Подолавши всі бюрократичні перепони, похорон обійшовся моїм знайомим утрічі дорожче ніж отримана допомога.

Ще гірша ситуація, коли рідна людина помирає за кордоном, хоча б у Польщі. Тим більше напередодні вихідних. З паспортом українська сторона допомагає упродовж кількох годин. А от виїхати за кордон без візи неможливо. У консульстві пояснюють, що у такому випадку в оформленні візу повинні посприяти прикордонники. Та практика показує, що не все так просто: там відповіли, що роблять лише короткострокову – за 100 долларів. Доводиться чекати робочого дня, поки візу видасть консульство. Тим часом утримання й бальзамування тіла в лікарні, як стало відомо з неофіційних джерел, лише за добу коштує кілька сотень злотих. А щоб отримати всі необхідні документи для поховання без перевезення в Україну, необхідно більше 5 тисяч злотих.

Андрій ГНАТЮК

ХРОНІКА

(Закінчення. Початок на 2, 4 стор.)
 тання», організаторами якої вдруге виступили обласна організація Українського товариства охорони пам'яток історії та культури і місцевий монастир. Це зібрання, як і минулорічне, було присвячене пам'яті двох святих із однаковим ім'ям – Миколаєві Мирлікійському та преподобному Миколі-Святоші, князеві Луцькому.

Як і торік, науковці, які прибули з різних регіонів України, розпочали роботу з молебною в чернечому храмі, а під час засідання виголошували й слухали доповіді про давні зображення цих святих на іконах, склі, хоругвах, гербах і печатах, у кам'яній скульптурі, про проблеми дослідження їхніх життів та присвячені ім храми.

Виступаючи перед учасниками конференції, ігумен Марк наголосив на актуальності нових історичних знахідок, які стосуються обох покровителів обителі. «Єдине, чого не хотілося б, – підкреслив о. Марк, – аби життєвий шлях, діяння цих видатних постатьей перетворювали на сухий історичний факт. Важливо, щоб життєва позиція святих надихала нас на зміни у собі». Також ігумен закликав науковців об'єктивно висвітлювати церковну історію, не замовчуючи негативи, але й не додаючи до них однобоких трактувань.

Пам'ять палає

Епископ Михаїл 30 жовтня очолив панаходу по жертвам Голодомору в кафедральному соборі Святої Трійці.

Молитва по невинно убієнним стала продовженням міжнародної акції «Не-згасима свіча», яка присвячена 75-м роковинам Голодомору 1932–1933 років. Вогонь пам'яті вже відвідав 32 країни, почавши шлях з Австралії. До нас цю лампаду привезли з Канади. Україна – 33-тя й остання держава, кудою проносять її на спомин 33-го року. Вона вже побувала на Київщині, Житомирщині, Рівненщині.

В Україні акцію підтримали бджолярі. Вони створили свою свічу із бджолиного воску, яку несуть разом із факелом-лампадою усіма регіонами. Свіча-скульптура зображає стигле перевесло, яке охоплюють виснажені руки. Важить 200 кілограмів, висота – 82, діаметр – 65 сантиметрів. Зверху – 33 гноти. По одному запалюють у кожній області. Усі інші мають загорітись 22 листопада, в день пам'яті Голодомору на Михайлівській площі Києва.

Волинський гніт запалили 30 жовтня біля пам'ятника жертвам політичних репресій і місця розстрілу в'язнів Луцької тюрми. Тут від нього запалили свої лампадки представники різних конфесій і громадськості. Від Волинської духовної консисторії до акції долучився старший капелан єпархії протоієрей Олександр Безкоровайний.

Пізніше свіча перебувала в Свято-Троїцькому соборі майже добу. Упродовж цього часу безперервно тривали Богослужіння, вихованці Волинської духовної семінарії читали Псалтир.

А 7 листопада у Камені-Каширському провели круглий стіл, присвячений Голодомору 1932–33 рр. Брав участь у його роботі й місцевий декан протоієрей Володимир Мицько. У своєму слові він наголосив на тому, що наша Церква завжди молиться по жертвах цієї страшної трагедії, яку скоїла злочинна радянська влада, і закликає молитися інших. До роботи столу долучилися голова райдержадміністрації Віктор Суса, представники політичних партій і громадськості. А в неділю, 9 листопада, учасники заходу взяли участь у поминальному Богослужінні, яке очолив о. Володимир.

В Іваничівському деканаті

30 жовтня мирянини іваничівської парафії Казанської ікони Божої Матері вдесяте за

АЗИ ПРАВОСЛАВ'Я

ЯК ПРОВЕСТИ ПИЛИПІВКУ

28 листопада починається Різдвяний піст. Він триває 40 днів – до Навечір'я Різдва Христового включно, тому називається ще Чотиридесятницею. Інша назва – Філіппів піст, або Пилипівка, тому що починається після дня пам'яті апостола Філіппа. Різдвяний піст має на меті достойне приготування вірних до зустрічі свята Різдва Христового. Уже в IV–V століттях про цей піст маємо виразні спогади і вказівки. 1166 року Константинопольський собор установив єдиний порядок провадження Різдвяного посту.

За строгістю він рівняється до Петрівки, тобто пом'якшений, проте тільки до 2 січня. Коли ж Церква ввійде в Передсвято Різдва Христового і під час Богослужіння частіше лунатимуть заклики до зустрічі Богодитини Христа, – піст посилюватиметься.

Церковний Устав щодо проведення Пилипівки приписує утримуватися від споживання м'ясного, молока і яєць упродовж усього посту.

У понеділок, середу і п'ятницю – сухотіжнення (навіть без олії). У вівторок і четверт можна споживати олію. У суботу і неділю дозволено також рибу. Але після 2 січня рибу заборонено навіть у суботу й неділю. Під час свята Введення в храм Пресвятої Богородиці 4 грудня, а також храмових празників великих святих також дозволено рибу, навіть у середу і п'ятницю. Але якщо з поважних причин (вік, хвороба, вагітність, далека дорога, тяжка праця і таке інше) людина не може пісникувати повною мірою, то має звернутися до свого духівника, який визначить послаблення посту.

Але є піст і щодо поведінки вірних. У ці дні не справляємо веселощів, не співаємо світських пісень, не відвідуємо забав із музикою і танцями. Не вживаємо п'янких напоїв, які розслаблюють волю, розум і дух людини, не граємо в азартні ігри тощо.

Разом з тілесним постом повинні ми проводити і піст душевний. Людина стримується від лихих помислів, учників і слів. Нехай постять не тільки уста й черево наші, але й очі, і слух, і всі члени нашого тіла. Справжній посник утримується від гніву, злобності й помсти. Справжній посник стримує свого язика від пустомовства, лихослів'я, наговору, осудження, лестощів, неправдовіства й інших поганих речей. Справжньому посникові належить бути спокійним, тихим, лагідним, смиренним, зосередженим, діяльним у молитві та справах милосердя до близьких. Молитва – найближча супутниця християнина під час посту. Молитва під час посту – сторож від роздратування, очищення від злопам'ятства, викорінення заздрості, знищення неправди. Де молитва і подяка, туди приходить благодать Святого Духа, яка проганяє демонів і всяких ворожі піdstупи.

Перебуваючи постійно в молитві у храмі під час Божественної Літургії чи інших відправ, ми немовби входимо в спілкування з Богом та зучаємо із Ним таємницею сув'язю, духовною дієвістю і відкритістю серця.

Під час посту не забуваймо про наших близьких. Ми зобов'язані перебувати з ними в мірі й братолюbstві, інакше наш піст був бы лицемірним. Відвідуймо немічних, допомагаймо працею потребуючим. Також не забуваймо, що на нас дивляться діти, які порядок провадження Різдвяного посту.

від нас отримують зразок християнського поводження, яких ми навчаємо словом і життям. Та і самі навчаймося у тих наших близьких, яких Церква вшановує як святих і чиє пам'ять ми світло згадуємо, святкуємо під час Різдвяного посту. Це і старозаповітні пророки, які звіщали пришестя у світ Сина Божого, й апостоли, які були сучасниками Різдва Ісуса Христа, і мученики, і святителі, і праведники, які життям засвідчили живу віру в Спасителя.

І найголовніше. Очистившись постом, підкріпившись молитвою, навчаючись від угодників Божих, поспішаймо розклатись у гріхах своїх у таїнстві Сповіді та з'єднаймося з Господом через Причастя.

Будьмо впевнені, що саме такий піст буде прийнятий Богом та принесе неоцінену користь нашій душі. І саме через такий піст настане мир у сім'ях, родинах, у громадах та всій країні. А в мірі й чистоті найкраще зустрічати і святкувати Різдво Господа нашого Ісуса Христа.

Протоієрей Володимир ПОДОЛЕЦЬ,

декан кафедрального собору

Святої Трійці

Ілюстрація Марії ГРИСЮК

цей рік провели паломництво до святыни почайївської лаври. Організував і очолив цю поїздку, як і всі попередні, настоятель протоієрей Андрій Мельничук.

Клірик парафії протоієрей Василь Мельничук повідомив єпархіальний пресслужбі: за традицією прочани, окрім лаври, побували у монастирі Святого Духа, що неподалік Пochaєва (колишній лавський скит), на чернечому кладовищі, джерелі Праведної Анни. На Божій горі було відслужено молебень. Священик ділиться: «Враження від богомілля двоякі. З одного боку, великий трепет перед однією з найбільших святынь Волинського краю, з іншого – розчарування, що й донині відчувається ворожість окремих ченців, які в догоду своїм політичним уподобанням відмовляють у найсвятішому – молитві».

У Художньому музеї

5 листопада єпископ Михаїл, канцлер протоієрей Микола Цап і священнослужителі кафедрального собору Святої Трійці побували в Художньому музеї Луцька з нагоди його 35-річчя. На прохання директорки Сої Навроцької духовенство освятило заклад. Виголошууючи архіпастирське слово, владика побажав колективів духовного й матеріального росту, закликав на нього Боже благословення. Пізніше архієрей і о. канцлер взяли участь в урочистій академії з нагоди ювілею.

Бути причасниками

8 листопада єпископ Луцький і Волинський Михаїл відвідав парафію Великомученика Димитрія Солунського в Ковелі. У співслужінні з настоятелем міським деканом протоієреєм Анатолієм Александруком, районним деканом протоієреєм Іваном Бонисом, турійським деканом протоієреєм Миколою Даньківим та іншими священнослужителями (усього близько тридцяти) владика відправив Літургію. Парафіянам – а їх на престольний празник прийшло з півтисячі, у тому числі міській голові Сергій Кошарук, перший заступник голови районного управління Олександр Місіць – преосвящений виголосив проповідь на тему важливості причастя. Потрібне не лише причастя святих Тіла й Крові Христових, а й причетність до щоденного життя Церкви, рідної парафії, – наголосив архієрей. Саме за таку ревну працю на Божій ниві Його преосвященство нагородив депутатів міської ради Ярослава Шевчука орденом Святого Володимира III ступеня, Сергія Товкача – орденом Архістратига Михаїла, кореспондента обласної газети «Волинь нова» Ярослава Гаврилюка – благословеною грамотою.

Це вже не перший візит волинського архіпастиря до цього Божого дому. І щоразу ковельський собор Димитрія Солунського постає ще більш ошатним. Так, нещодавно в цьому новому храмі споруджено паперть, упорядковано подвір'я. Це зроблено особистим коштом генерального директора ТВО «Квант-ефір» Івана Омелянюка. Він лише цього року пожертвував на храм близько 230 тисяч гривень, а всього – до півмільйона. Це теж причастя, причастя до справи Божої – розбудови Його Церкви. «А всяке благе даяння з висоти є».

До речі, цього дня ще чотирнадцять Димитрівських громад нашої єпархії відзначили престольний празник. Зокрема, у с. Древені на Іваничівщині, де святкове Богослужіння відправили декан протоієрей Ярослав Мельничук, настоятель парафії священик Віталій Савін та інше духовенство деканату. «Святі отці, які досягли своєї мети, осягнувши Царство небесне, стали живим камінням, із якого зведено нашу Церкву, і вона стойть непохитно вже стільки століть», – сказав у проповіді о. Ярослав.

Віктор ГРЕБЕНЮК,
ієромонах Константин (МАРЧЕНКО)

ЧОГО ШУКАЄМО, ВІД ЧОГО ВТІКАЄМО?

У Святому Письмі сказано: шість день працюй, а сьомий – відпочивай від життєвих справ і присвяти його служінню Богові й близькому. Проте люди розуміють по-різному недільний відпочинок. Далеко не всі зранку поспішають до храму, щоб помолитись за себе і за інших. Одні – на риболовлю, в бар, на футболь, до телевізора, а інші – на базар.

Чи коли-небудь ви спостерігали за такими простими речами? Якщо працюємо у святковій неділі, то чи приносить користь така праця? Наприклад, базар: не завжди в неділю купиш те, що тобі необхідне. Робота на городі: чи то орати, чи сапати, а в наступний день линув дощ або град – і все зміло.

Маємо частіше з молитвою звертатись до Бога, адже перевагу віддаємо, щоб смачно поїсти, гарно і модно одягнутись, більше піклуватись за тіло, ніж за чистоту свого серця. В потоці такого бурхливого життя всі спішать, біжать, а слідом і проблеми не відстають. Телевізор щодня не забуваємо вмикати, а до Бога – лише як тривога.

Чого ми чекаємо і чого ми шукаємо у цьому земному житті? Прийшов час уже визначитись. Шукаємо багатства, влади або наслоди для тіла – чи правди й любові у своєму серці? Бог є Любов! Любов перемагає все. Якщо немає любові – то шукаємо, якщо є – зберігаймо!

Не тратьмо свого дорогоцінного часу на різні марноти, а йді

СТЕЖИНА ДО ХРАМУ

ПОВЧАННЯ

Фараон, який шанував Йосипа за його мудрість, своє добре ставлення переніс на всю його родину і висловив бажання, щоб уся вона переселилась до Єгипту. Братам Йосипа дали колінці, зробили подарунки, найбільше яких дісталось Веніаміну. Йосип спорядив багатий караван із припасами їжі, щоб батько зміг приїхати до нього. Родичі Йосипа в Єгипті отримали найкращі землі, де вони розводили худобу.

Роки минали за роками. Помер Яків, через багато років після нього помер і Йосип. Їхня родина розрослася настільки, що утворився великий народ, який успадкував друге ім'я Якова – Ізраїль.

Єгипет розміщений у північно-східній Африці. Доці випадають там рідко, і більшу частину року стоїть сильна спека. На сотні кілометрів простягаються піщані й кам'яні пустелі. Але з півдня на північ країну перетинає одна з найбільших річок світу – Ніл. Тож на її берегах розвивалося землеробство. Єгипетський хліб дуже цінувався: він був поживним, ситним, давав велику силу. Також у Єгипті розвивалося скотарство: розводили овець, кіз, свиней. Ще були ремесла: єгиптяни ткали полотно, робили плуги, мотики, ліпили посуд із глини. Єгипет був знаний розвитком наук, медицини. Також єгиптяни мали свою писемність і знали основи математики.

У Єгипті була своя віра, своя релігія, яка відрізнялася однією ізраїльтян у єдиного

ЄГИПЕТЬСЬКЕ РАБСТВО

Бога. Релігія Єгипту була неправильною, вона називається поганством, або шануванням ідолів. Єгиптяни вважали храми житлами богів. Там стояли ідоли з головами тварин. Ідоли, або ж боввани, кумири, – це великі кам'яні пам'ятники, які зображали хибних богів, яких уявляли собі єгиптяни. Вони вірили, що існує багато богів: бог сонця, бог води, бог війни... Фараонів також ушановували як богів. Великою честю вважалось, коли фараон дозволяв поціувати свою сандалію.

Ізраїльтяни жили в Єгипті 430 років. Усе тут добре, що зробив Йосип єгиптянам, поступово забувалось. Та й ізраїльтяни почали забувати про Бога і стали передплати поганські звичаї єгиптян. А той, хто відступає від Бога, – втрачає Його захист і опіку, накликає на себе покарання.

Фараони змінювалися один за одним. І ось до влади в цій могутній державі прийшов Рамзес Другий. Він дуже любив славу: завоював інші країни, зводив багато палаців і храмів. Він вирішив примусити ізраїльтян до роботи на цих будівництвах. Ще фараон боявся, щоб ізраїльський народ не став сильнішим за єгипетський і не постав проти нього.

Ізраїльтяни копали канали, насипали греблі, вирубували чагарники й очерет, до-

бували камінь для будівництва. Вони поступово перетворилися на рабів єгиптян. В ізраїльтян не залишилося власного майна, вони почали належати своїм господарям. Власники рабів забирали все, що вони виробляли своє працею, лише давали їм стільки їжі, скільки було потрібно, щоб раби могли працювати. Власники могли продати своїх рабів, били їх і навіть убивали. Єгиптяни хотіли важкою працею зменшити або й зовсім знищити ізраїльтян. Але Бог повністю не залишив їх, і тому, незважаючи на важкі роботи, Божий народ розмножувався.

Тоді фараон придумав ще один план. Бабам-повитухам – тим, хто допомагав ізраїльським жінкам народжувати діток, він наказав убивати хлопчиків-немовлят. Але повитухи відмовились виконувати цей страшний таємний наказ. Вони знати, що Бог допомагає ізраїльтянам і заступається за них. Тому Божий народ усе зростав.

Фараон розлютився ще більше. Він наказав усьому єгипетському народові, а особливо своїм слугам, кидати

всіх новонароджених єврейських хлопчиків у річку Ніл.

Отже, ізраїльтяни стали рабами єгиптян. Людина також може стати рабом своїх гріхів: самолюбства, заздрості, злості, лініощів, невдячності. Біблія навчає нас, що трапляється це тоді, коли ми дозволяємо гріхам процвітати у своєму серці. Щоб не потрапити в рабство до зла, ми повинні очищати від нього свою душу: просити в Бога вибачення за все, що вчинили недобого, і просити в Нього сили бути кращими. Навіть найменше зло не залишати в своєму серці.

В ВІЛЬНУ ХВИЛИНУ

Розшифруй слова
і впиши їх
у клітинки.
Знайди ці слова
у повчанні
та поміркуй
над їх
значенням.

12	2	3	8	9	11	6

5	6	1	2	4	8	9	11	6

Г=1 Н=4 Е=7 И=10 Е=13
А=2 П=5 С=8 В=11
Б=3 О=6 Т=9 Р=12

7	1	10	5	13	9

ОПОВІДАННЯ

ПРО НЕСЛУХНЯНОГО МИХАСЯ

Михась вийшов з хати рано-вранці, веселий і щасливий. Сьогодні ж вихідний день! Не треба йти до школи, сидіти довгими годинами за партою і думати, скільки ж буде 7 додати 8 або писати диктант і боятися – скільки помилок він зробить цього разу? Ні, сьогодні про все можна забути! Він буде бігати, розважатися, грatisя досхочу. На Михасеві чиста біла сорочка. Зовсім недавно він дістав її в подарунок на день народження, ще майже не вдягав. Він ще чує мамині слова: «Дивись же мені, поводься добре, не розбишакуй, повертайся додому таким, як ідеш!»

Повернувшись через кілька годин. Уже невеселий і нещасливий. Мокрий, подряпаний, з підбитим оком, замурзаний увесь. А його сорочка-обновка – вся у плямах і брудних смугах, маленького чистого клаптика на ній не знайти.

– Ой, горенько моє, що за убоїще! – сплеснула руками мама, коли Михась боязко став у дверях. – Та де тебе носило, гайдамако ти несвітінний? Подивися на себе! Та на тобі живого місця немає! А сорочка яка – де ж я тобі їх настачу!..

У слузах кинувся Михась до мами. Жаль йому стало і її, і себе самого. Для чого було йому зачіпатися зі старшими

хлопцями? Нацо було дражнити Бровка у дворі старого Хмари? Навіщо було лізти на дерево над ставком, та ще й так високо, що гілка не витримала?

Плачуши, розповідав мамі про свої нещасливі пригоди. Шкодував, що не слухав її попередження. Просив вибачити. Обіцяв, що більше не буде так робити, що буде слухняним – таким, яким вона хоче, щоб він був. І зм'якло любляче серце матері. Вона погладила малого Михася по голові.

– Ну, що ж я з тобою зроблю?.. Вибачаю, але будь мені людською дитиною, а не розбишакою. Йди, вимию тебе і перев'яжу.

Як після кожної Михасевої пригоди на його сорочці залишався брудний слід, так і в нас кожен гріх, кожна наша неслухнаність забруднює душу. З кожним гріхом ми віддаляємося від Бога і від людей, яким чинимо зло. Якщо не зважати на це, то можна звикнути робити погане. Тому треба зразу просити в Бога вибачення і боротися з гріхом. Інакше ми потрапимо в полон до гріха, станемо його рабами.

ХРОНІКА**БУТИ ДОБРИМ БУДІВНИЧИМ**

13 жовтня, у день пам'яті святителя Михаїла, першого митрополита Київського і всієї Русі, єпархія відзначила день ангела єпископа Луцького і Волинського Михаїла. За традицією з цієї нагоди в кафедральному соборі відправили Божественну Літургію та подячний молебень. Із владикою співслужили єпископ Сімферопольський і Кримський Климент, канцлер протоієрей Микола Цап, секретар консисторії ігумен Марк (Левків),

ігумен Замкового монастиря Святих Архангелів у Луцьку Святополк (Канюка), декани інші священнослужителі.

Отець канцлер привітав владику від імені духовенства, чернецтва й мирян єпархії. Він висловив задоволення плідною працею преосвященного, зазначивши, що за п'ять років на Волині освячено 32 нових храми, 9 каплиць, 38 місць під будівництво нових церков, створено 77 нових парафій.

У свою чергу єпископ Михаїл подякував усім присутнім за підтримку й попросив і надалі підтримувати його у справі розбудови єпархії. «Адже, – сказав він, – найкраще залишитися в пам'яті людей добрих будівничих».

З нагоди свята владика відзначив кількох священнослужителів черговими нагородами.

ВІТАННЯ**Висвята**

Іподиякона Миколу Фалюша 13 жовтня висвячено на диякона.

Нагороди

Протоієрея Івана Гіжицького, настоятеля парафії Святителя Миколая Чудотворця в с. Журавичі та Апостолів Петра й Павла в с. Домашів Цуманського дек., 9 жовтня нагороджено хрестом із прикрасами;

13 жовтня нагороджено: митрою – **протоієрея Віктора Пушка**, луцького районного декана, та **протоієрея Івана Боніса**, ковельського районного декана; хрестом із прикрасами – **протоієрея Ігоря Скиби**, настоятеля парафії Великомучениці Параскеви-П'ятниці в с. Чаруків Луцького району; протоієрейством – **священика Василя Клочака**, настоятеля парафії Воздвиження Хреста Господнього в Луцьку; золотим наперсним хрестом – **священика Романа Нестера**, настоятеля парафії Покрови Пресвятої Богородиці в Нововолинську; палицею – **протоієрея Віктора Михалевича**, капелана інституту ім. В. Липинського МАУП і настоятеля парафії Апостолів Петра й Павла в с. Коршовець Луцького району; набедренником – **священика Назара Бабія**, капелана обласної клінічної лікарні, та **священика Сергія Новосада**, настоятеля парафії Архістратига Михаїла в с. Дачне Ківерецького дек.;

Івана Корчука, директора підприємства «Луцькводоканал» 10 листопада нагороджено орденом Архістрагита Михаїла за заслуги у відродженні духовності в Україні, утвердження Помісної Української Православної Церкви.

Ювілеї

храму Святителя Миколая Чудотворця в Луцьку 19 грудня – 10 років від освячення;

протоієрею Володимирові Комарницькому, настоятелів парафії Апостолів Петра й Павла в Мар'янівці Горохівського дек., 5 грудня – 15 років священичого служіння;

протоієрею Романові Яніву, настоятеля парафії Святителя Миколая Чудотворця в Горохові, 8 грудня – 40 років;

священику Андрієві Басарабі, настоятелів парафії Різдва святого Йоана Хрестителя в Ковелі, 9 грудня – 30 років;

архідиякону Миколі Коцю, клірикові кафедрального собору Святої Трійці в Луцьку, 10 грудня – 15 років дияконського служіння;

протоієрею Петрові Ступініо, настоятелів парафії Різдва Пресвятої Богородиці в с. Дідичі Ківерецького дек., 12 грудня – 15 років священичого служіння;

протоієрею Миколі Гою, настоятелів парафії Святителя Миколая Чудотворця в Луцьку, 22 грудня – 35 років;

протоієрею Миколі Цапу, канцлерові єпархії, 26 грудня – 15 років священичого служіння;

священику Михайлові Стрільчуку, настоятелів парафії Успіння Пресвятої Богородиці в с. Буркачі Горохівського дек., 27 грудня – 10 років священичого служіння.

Щиро сердечно вітаємо луцьку Миколаївську громаду та всіх вищезазначених священнослужителів. Божого благословення на многій літі!

НЕКРОЛОГ

21 жовтня Господь покликав у вічність найстарішого священика нашої єпархії 85-літнього протоієрея Сергія Депо.

Майбутній душпастир народився 1923 року в с. Конюхи Грубешівського повіту на Холмщині. Один із його прародичів був солдатом наполеонівської армії, звідси й таке незвичне для українця прізвище. 1959 року закінчив Ленінградську духовну семінарію, а 1973-го – Московську духовну академію. Кандидат богословських наук. 1948 року Сергія Депо було рукопокладено в дияconi, а 1956-го – в ієрея. За ревну працю на Божому виноградникові духовна влада нагородила його в різні роки саном протоієрея, палицею, наперсним хрестом із прикрасами,

митрою та іншими відзнаками. Служив у кількох парафіях, був благочинним Володимир-Волинського та Локачинського округів. Невдовзі після створення Київського Патріархату перейшов у його лоно. Останнє місце служіння – парафія Святителя Василія Великого у Володимирі.

Отець Сергій бачив на своєму віку і руйнування храмів, і їх відновлення. Його викликали до КДБ, йому ж вручали і державні нагороди. Багато бачив на життєвій ниві. А тепер він за тією грани, де можна бачити лише духовними очима. Помолімось ж, браття і сестри, аби Господь упокоїв слугу Свого «у місці світлім, у місці квітучім, у місці спокою, де немає журби, ні зітхань, а життя безконечне».

ОГОЛОШЕННЯ

Якщо Ви бажаєте отримати відповіді на запитання, практичні поради з християнського життя, почути змістовне тлумачення Біблії, – запрошуємо в нижній храм кафедрального собору Святої Трійці на **духовні заняття священика Андрія Ротченкова**. Початок о 15 годині щонеділі.

У Луцьку, по просп. Волі, 2, працює **єпархіальний оптово-роздрібний склад-магазин**. Тут можна придбати всю церковну утвар, ікони, священичий одяг, Богослужбову та іншу

ПАЛОМНИЦТВА

29 листопада – до святынь Києва: Печерська лавра – Введенський монастир – Видубицький монастир – Іонівський монастир – Михайлівський Золотоверхий монастир – Володимирський собор (Патріарша Служба). Зголосуватися до 27 листопада. Війзд 28 листопада о 23.30. Повернення – 29 листопада о 23.30. Вартість поїздки 140 грн.

6 грудня – до святынь Рівненщини: монастир у Дермані (п'ять чудотворних

ікон і цілюще джерело) – собор в Острозі (мироточива ікона) – монастир у Межиріччі (чудотворна ікона) – джерело Св. Миколая в Гільчи – монастир у Городку (чудотворна ікона, частинка гробу Богородиці). Зголосуватися до 5 грудня. Війзд о 6.30. Повернення – о 23.00. Вартість поїздки 50 грн.

12 грудня – до Тростянецької чудотворної ікони Божої Матері (с. Тростянець Ківерцівського району). Зголосуватися до 11

грудня. Війзд о 18.00. Повернення – о 21.00. Вартість поїздки 15 грн.

20 грудня – до чоловічого монастиря Святителя Миколая Чудотворця в с. Жидичин Ківерцівського р-ну. Зголосуватися до 19 грудня. Війзд о 8.00. Повернення – о 12.00. Вартість поїздки 5 грн.

1 січня 2009 р. – до почайських святынь:

Почайська лавра – монастир Святого Духа (колишній лаврський скит) – монашеске кладовище – джерело Праведної Анни. Грудня. Війзд о 18.00. Повернення – о 21.00. Вартість поїздки 15 грн.

Зголосуватися до 31 грудня 2008 р. Війзд о 6.30. Повернення – о 19.00. Вартість поїздки 50 грн.

Виїзд на всі прощі – від Свято-Троїцького собору в Луцьку. Докладніша інформація та реєстрація – в паломницькій службі єпархії (головна координаторка Лариса Савчук) за тел. (0332) 71-83-77.

ОФІЦІЙНО

Віталія Сарапіна звільнено від обов'язків завгоспа управління єпархії (указ № 76 від 23 вересня 2008 р.), а **Сергія Мазурика** призначено на цю посаду (указ № 77 від 23 вересня 2008 р.).

Священика Назара Бабія призначено настоятелем каплиці Ікони Пресвятої Богородиці «Помічниця в пологах» у Луцьку (указ № 78 від 7 жовтня 2008 р.).

Священика Володимира Глуща звільнено від обов'язків настоятеля парафії Святителя Миколая Чудотворця в с. Жидичин Ківерецького дек. із застосуванням поза штат єпархії (указ № 79 від 15 жовтня 2008 р.).

Протоієрея Віталія Янковського призначено священиком храму Преображення Господнього в Луцьку (нижня церква кафедрального собору Святої Трійці) (указ № 81 від 16 жовтня 2008 р.).

Священика Романа Нестера звільнено від обов'язків настоятеля парафії Покрови Пресвятої Богородиці в с. Крупа Луцького району (указ № 83 від 20 жовтня 2008 р.) та призначено настоятелем парафії Покрови Пресвятої Богородиці в Нововолинську (указ № 84 від 20 жовтня 2008 р.).

Протоієрея Василя Неліпу звільнено від обов'язків настоятеля парафії Великомучениці Варвари с. Небіжка, Озерце, Кульчин Ківерецького дек. (указ № 87 від 21 жовтня 2008 р.) призначено настоятелем парафії Святителя Миколая Чудотворця в с. Жидичин цього ж деканату (указ № 88 від 21 жовтня 2008 р.).

Священика Романа Мойсея призначено настоятелем парафії Великомучениці Варвари с. Небіжка, Озерце, Кульчин Ківерецького дек. (указ № 89 від 21 жовтня 2008 р.).

Указом № 92 від 6 листопада 2008 р. розділено Володимирський деканат на два – міський і районний. Міським деканом призначено **протоієрея Юрія Пилипца**, районним – **протоієрея Євгена Шевчука**.

Василя Лозовицького звільнено від виконання обов'язків ректора Волинської духовної семінарії (указ № 94 від 11 листопада 2008 р.); в. о. ректора призначено **протоієрея Ігоря Швеца** (указ № 95 від 11 листопада 2008 р.).

Шановні читачі, дорогі брати і сестри! Не використовуйте наш часопис у господарських цілях. Якщо газета Вам уже не потрібна – передайте її біжнім або в бібліотеку

**ВОЛИНСЬКІ
СПАРХІАЛЬНІ
ВІДОМОСТІ**
За едикт Української Православної Церкви

Свідоцтво про державну реєстрацію:
ВЛ №219 від 03.08.2004 р.
Віддруковано в МП «Зоря»
м. Луцьк, просп. Волі, 2, тел.: 8 (0332) 4-60-38
Наклад 4200 пр. Ціна за домовленістю.
Зам. № 123 від 21.11.2008 р.

ВОЛИНСЬКІ ЕПАРХІАЛЬНІ ВІДОМОСТІ
 Часопис Волинської єпархії Київського Патріархату
 Передплатний індекс 91241
Засновник і видавець –
 Управління Волинської єпархії Української Православної Церкви Київського Патріархату.
www.pravoslavja.lutsk.ua
Адреса редакції: 43025 м. Луцьк,
 Градний узвіз, 1. Тел./факс: (0332) 72-21-82
[pres-sluzhba@ukr.net</a](mailto:pres-sluzhba@ukr.net)